

delen, saa er det ganske rigtigt, at saadanne Anlæg jo vistnok kunde gjøre overordentlig stor Nytte derovre, men det vilde vistnok koste meget betydeligt, naar de skulde fremmes. Derimod vilde det koste høist ubetydeligt heelt og holdent at gjøre Den til en Frihavn. Den Omstændighed, at der ikke i Diebliffet er mere Handel derovre end netop den, som er et naturligt Resultat af Dens Fornødenheder, synes jeg egentlig ikke kan være afgjørende, hvor der er Spørgsmaal om et nyt Foretagende. Man maa jo, som jeg tillod mig at gjøre opmærksom paa, spørge om Dens Veligheden, om Sandsynligheden for, at den kan blive et saadant Oplagssted som det, jeg meente, naar den faaer Betingelserne derfor, om det ikke maatte være rimeligt, at saavel store kjøbenhavnste Huse som londonste og hamborgste Huse da skulde faae Hjst til at etablere Filialer der, i Haab om, at de fik alle Betingelserne for at have deres Oplagssteder der meget billigt, og i Haab om, at man snart vilde søge dertil. Det er vel saa, at en Frihavn, netop fordi der hører saavel Indførsel som Udførsel til, for at den skal kunne florere, ligger heldigere paa Fastlandet; men det er tillige ganske afgjort, at det er langt anderledes vanskeligt at isolere en Havn, som ligger paa Fastlandet, end det er at isolere en Ø som Fanz. Dertil kommer, at, dersom man nu f. Ex. af Hensyn til finansielle Forhold ikke vilde bestemme sig til strax at bygge en stor Havn derovre ved Fanz, saaledes som tidligere paatænkt, men blot vilde anlægge en Molo, som efter hvad jeg har seet i en Betænkning, der er kommen fra et Udvalg her i Thinget — det var vist i 1865 —, var anslaaet at kunne udføres for en Sum af 80,000 Rd., ligeoverfor Fastlandet, saa havde man allerede en ganske overordentlig Betingelse for Udførselen, og den største Deel af de Varer, jeg før tillod mig at nævne, troer jeg da tillige man kunde gjøre temmelig sikker Regning paa vilde blive oplagt paa Fanz. Hvad dernæst det, at der her er Tale om en Ø, angaaer, saa skal jeg tillade mig at bemærke, at, dersom jeg ikke tager meget feil, saa er der navnlig i den sidste Rigsforsamling, som det nordtyske Parlament holdt, netop gjort gjældende, at Altona skulde ind i Toldforbindelsen, medens det

derimod er lykkedes Hamborg at vedblive at beholde sin Egenkab af Frihavn. Derimod har der været Spørgsmaal om at lægge en Frihavn over paa en af de Øer, der ligger i Elben, hvor man altsaa netop erkjendte Hensigtsmæssigheden af at henytte en Ø. Naar den høitærede Minister sagde, at den danske Handel ingen Interesse havde i, at Fanz blev en Frihavn, saa er det vel Tilfældet, at der i Diebliffet ikke drives Handel der, undtagen netop forsaavidt det er fornødent til Dens Forsyning, men Spørgsmaalet er, om ikke selve Fanzs Veligheden ved Nordspen vilde, som jeg tillod mig at bemærke, gjøre det sandsynligt, at, naar denne Ø fik de Fordele, som flyde af at være Frihavn, Handelen i det Hele, det vil sige Handelen for en større eller mindre Deel af Landet, kunde være interesseret deri. Jeg skal, som sagt, i ethvert Tilfælde anmode den høitagede Finansminister om, dog ikke ganske at slaae denne Sag af Tanke, men i alt Fald overveie, om der dog ikke i Tidens Løb kunde være Noget at gjøre i denne Retning.

Fermanjen: Den samme Beklagelse, som den anden ærede Forespørger udtalte, at han ikke er handelskyndig, maa ogsaa jeg for mit Bedkommende udtale. Det er jo overordentlig vanskeligt for Mænd, som ikke have noget særligt Kjenndskab til Handelsforhold, at klare de Grunde, som saaledes have staaet for dem mere som et umiddelbart Indtryk end som saadanne klare Beviisligheder, som de kunne fremkomme med, angaaende hvad Nytte en Frihavn var istand til at kunne gjøre vor Handel. Men, hvad jeg tilvisse deler med Mange, og hvad jeg i alt Fald haaber at dele med de fleste af det høitærede Things Medlemmer og ogsaa med den høitærede Finansminister, det er Troen paa, at Friheden er en mægtig Bevæger, og jeg troer derfor, naar der bliver udtalt Frihed for Handelen paa det Sted, vor Forespørgsel angaaer, saa vil det ogsaa der være en mægtig Bevægkraft, hvis Virkning man ikke er istand til saaledes nu forud at kunne beregne; idetmindste har det viist sig paa andre Steder, hvor som helst der er opblomsret frodige Handelssteder i kort Tid, at det har været under Begunstigelse af Friheden, og, hvis den høit-